

Zbornik sudske prakse

Predmet C-516/16

**Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse eGen
protiv
Agrarmarkt Austria**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Bundesverwaltungsgericht)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Poljoprivreda – Zajednička organizacija tržišta – Operativni program u sektoru voća i povrća – Uredba (EZ) br. 1234/2007, kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 361/2008 – Članci 103.b, 103.d i 103.g – Financijska potpora Europske unije – Provedbena uredba (EU) br. 543/2011 – Članak 60. i Prilog IX. točka 23. – Ulaganja provedena na gospodarstvima i/ili prostorima proizvođačke organizacije – Pojam – Legitimna očekivanja – Pravna sigurnost”

Sažetak – Presuda Suda (sedmo vijeće) od 20. prosinca 2017.

1. *Poljoprivreda – Zajednička organizacija tržišta – Voće i povrće – Organizacije proizvođača – Financijska potpora Unije – Ulaganja provedena na gospodarstvima i/ili prostorima proizvođačke organizacije – Pojam*

(Uredba Komisije br. 543/2011, Prilog IX. točka 23.)

2. *Poljoprivreda – Zajednička organizacija tržišta – Voće i povrće – Organizacije proizvođača – Financijska potpora Unije – Odbijanje isplate iznosa financijske potpore i zahtijevanje povrata pogrešno isplaćene potpore – Zaštita legitimnih očekivanja – Nepostojanje*

(Uredba Komisije br. 543/2011, Prilog IX. točka 23.)

3. *Prethodna pitanja – Dopuštenost – Granice – Pitanja koja očitno nisu relevantna i hipotetska pitanja postavljena u kontekstu koji isključuje koristan odgovor*

(čl. 267. UFEU-a)

4. *Vlastita sredstva Europske unije – Pogrešno isplaćene potpore koje je sufinancirala Unija – Nepostojanje povrata – Dopuštenost – Pretpostavke*

1. Prilog IX. točku 23. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 543/2011 od 7. lipnja 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 za sektore voća i povrća te prerade vina voća i povrća, u dijelu u kojem se odnosi na ulaganja provedena „na gospodarstvima i/ili prostorima proizvođačke organizacije”, treba tumačiti na način da:

- sama činjenica da je ulaganje koje je provedeno u okviru operativnog programa iz članka 60. stavka 1. te uredbe smješteno na zemljištu kojega je vlasnik treća osoba, a ne predmetna proizvođačka organizacija u skladu s prvonavedenom odredbom načelno nije razlog za neprihvatljivost potpore za troškove koji su zbog tog ulaganja nastali toj proizvođačkoj organizaciji;
- taj Prilog IX. točka 23. odnosi se na ulaganja provedena na gospodarstvima i/ili prostorima koji su pravno i činjenično pod isključivom kontrolom te proizvođačke organizacije, tako da je isključeno svako korištenje tim ulaganjem u korist treće osobe.

(t. 1. izreke)

2. Načelo zaštite legitimnih očekivanja treba tumačiti na način da mu se ne protivi to da u okolnostima poput onih u glavnom postupku nadležno nacionalno tijelo, s jedne strane, odbije isplatu iznosa financijske potpore koju je zatražila proizvođačka organizacija za financijsko ulaganje koje se u konačnici smatra neprihvatljivim za tu potporu na temelju Priloga IX. točke 23. Uredbe br. 543/2011 i, s druge strane, zahtijeva od te proizvođačke organizacije povrat potpore koja je već primljena za to ulaganje.

U tom smislu valja podsjetiti na to da je bilo kakva margina prosudbe države članice o svrsishodnosti za zahtijevanje ili nezahtijevanje povrata sredstava Unije koja su pogrešno ili nezakonito dodijeljena nespojiva s obvezom nacionalnih uprava u okviru zajedničke poljoprivredne politike da ostvare povrat sredstava koja su pogrešno ili nezakonito isplaćena (vidjeti u tom smislu osobito presudu od 21. rujna 1983., *Deutsche Milchkontor i dr.*, 205/82 do 215/82, EU:C:1983:233, t. 22.).

U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, načelo zaštite legitimnih očekivanja ne može se isticati u odnosu na preciznu odredbu propisa Unije i postupanje nacionalnog tijela zaduženog za primjenu prava Unije koje je u suprotnosti s tim pravom ne može kod gospodarskog subjekta zasnivati legitimno očekivanje o okorištavanju postupanjem suprotnim pravu Unije (presude od 1. travnja 1993., *Lageder i dr.*, C-31/91 do C-44/91, EU:C:1993:132, t. 35. i od 20. lipnja 2013., *Agroferm*, C-568/11, EU:C:2013:407, t. 52.).

Nadalje, prilikom primjene dotičnog operativnog programa već je bilo dobro utvrđeno da je u okviru financiranja zajedničke poljoprivredne politike nužno usko tumačenje uvjeta Unijina preuzimanja troškova jer je upravljanju zajedničkom poljoprivrednom politikom u okolnostima jednakosti između gospodarskih subjekata država članica protivno to da nacionalna tijela države članice širokim tumačenjem određene odredbe daju prednost subjektima te države članice (vidjeti u tom smislu presude od 27. veljače 1985., *Italija/Komisija*, 55/83, EU:C:1985:84, t. 31. i navedena sudska praksa i od 6. studenoga 2014., *Nizozemska/Komisija*, C-610/13 P, neobjavljena, EU:C:2014:2349, t. 41.).

(t. 68., 69., 71. i t. 2. izreke)

3. Vidjeti tekst odluke.

(t. 80., 82.)

4. U okolnostima poput onih u glavnom postupku pravo Unije treba tumačiti na način da mu se u nedostatku vremenskog ograničenja učinaka ove presude ne protivi to da se načelo pravne sigurnosti uzme u obzir kako bi se isključio povrat pogrešno isplaćene potpore, pod uvjetom da su predviđeni uvjeti isti kao i za povrat isključivo nacionalnih financijskih davanja, da se u potpunosti uzme u obzir interes Europske unije i da se utvrdi dobra vjera korisnika.

Stoga se ne može smatrati suprotnim pravu Unije da nacionalno pravo u području povrata financijskih davanja koja pogrešno isplati javna uprava uzme u obzir, istodobno kad i načelo zakonitosti, i načelo pravne sigurnosti, s obzirom na to da je potonje dio pravnog poretka Unije (presude od 19. rujna 2002., Huber, C-336/00, EU:C:2002:509, t. 56. i navedena sudska praksa i od 21. lipnja 2007., ROM-projecten, C-158/06, EU:C:2007:370, t. 24.).

Konkretno, to načelo pravne sigurnosti zahtijeva da propis Unije omogućuje zainteresiranim osobama da točno poznaju doseg obveza koje im on nameće. Naime, pojedinci moraju moći jasno poznavati svoja prava i obveze i na temelju toga poduzimati svoje radnje (presuda od 21. lipnja 2007., ROM-projecten, C-158/06, EU:C:2007:370, t. 25. i navedena sudska praksa).

S obzirom na to, interes Unije za povrat potpora koje su primljene u suprotnosti s uvjetima njihove dodjele mora se u potpunosti uzeti u obzir prilikom ocjene interesa o kojima je riječ, uključujući kad bi se smatralo, neovisno o onom što je navedeno u prethodnoj točki, da se načelo pravne sigurnosti protivi tomu da je korisnik potpore obvezan vratiti ju (presude od 19. rujna 2002., Huber, C-336/00, EU:C:2002:509, t. 57. i navedena sudska praksa i od 21. lipnja 2007., ROM-projecten, C-158/06, EU:C:2007:370, t. 32.).

Nadalje, korisnik potpore može osporavati njezino vraćanje samo pod uvjetom da je bio u dobroj vjeri u pogledu njezine zakonitosti (presuda od 19. rujna 2002., Huber, C-336/00, EU:C:2002:509, t. 58. i navedena sudska praksa).

(t. 97., 98., 100., 101. i t. 3. izreke)